

Entä jos olisi noudatettu toisenlaista lohipolitiikkaa?

Atso Romakkaniemi
Riista- ja kalatalouden
tutkimuslaitos

Kuva: Ville Vähä

Esitelmän lähtökohdat

Tausta-aineistot ja tutkimukset:

- **Kansainvälinen merentutkimusneuvosto (ICES): lohivilastot ja lohien kanta-arviot**
- Kansalliset lohivilastot ja kalamerkkiaineistot
- oma väitöstutkimus

Tarkastelun näkökulma:

- Kalastusbiologinen → ei esim. talous- eikä sosiologisia tekijöitä, ei juurikaan alueellisia/saalisjaon näkökohtia
- Pyrkimys realismiin vallinneista olosuhteista
- Kysymykseen tulee vain 'parempi' vaihtoehto
- yksinkertainen yksilajitarkastelu → mitä opittavaa?

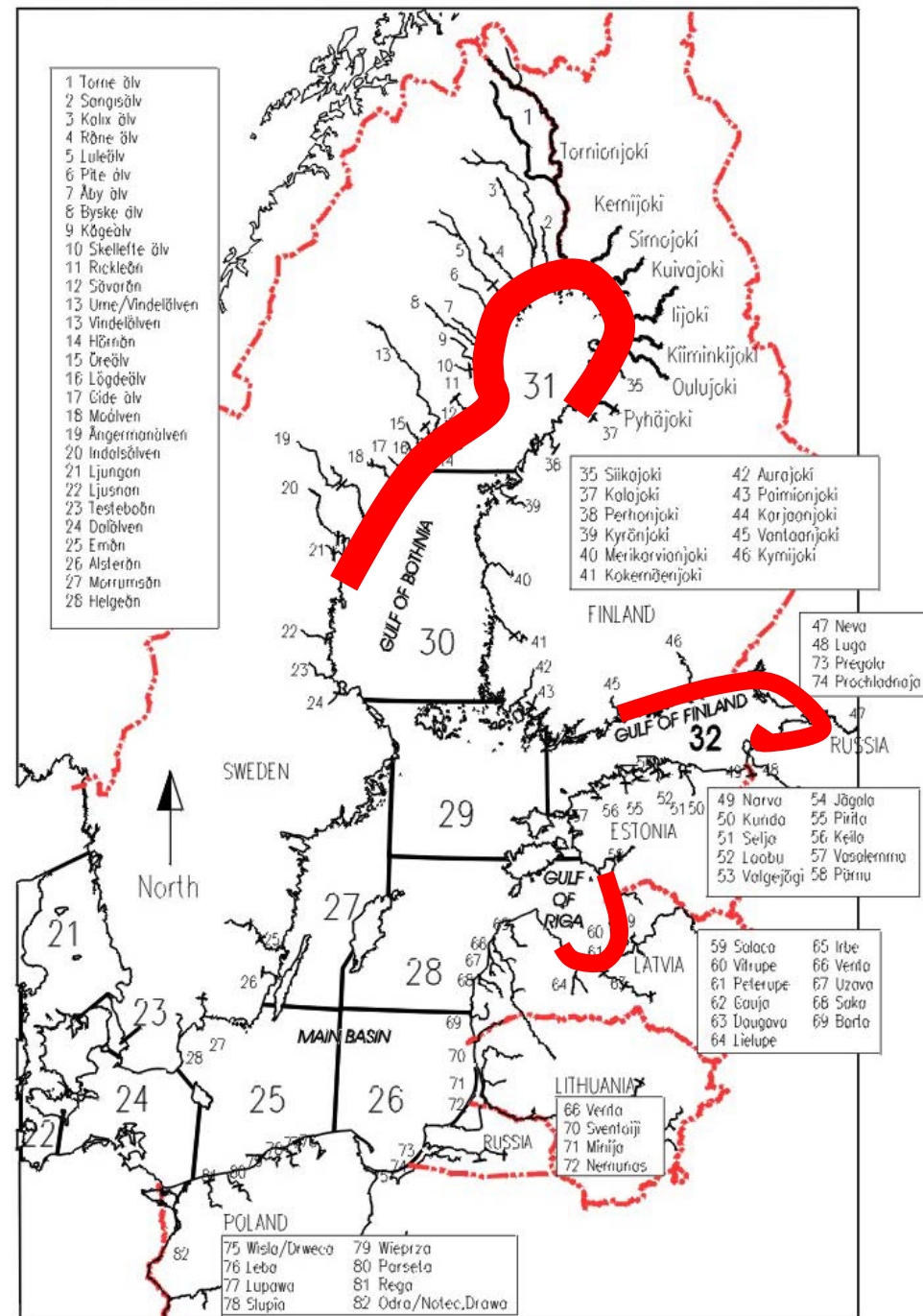
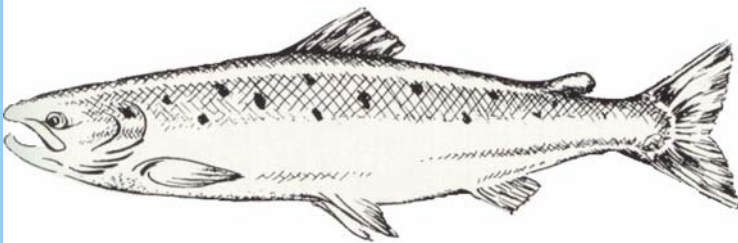
Itämeren lohijoet

- ennen noin 100
- nyt noin 30
- (+ siirretyt kannat)

Suomessa:

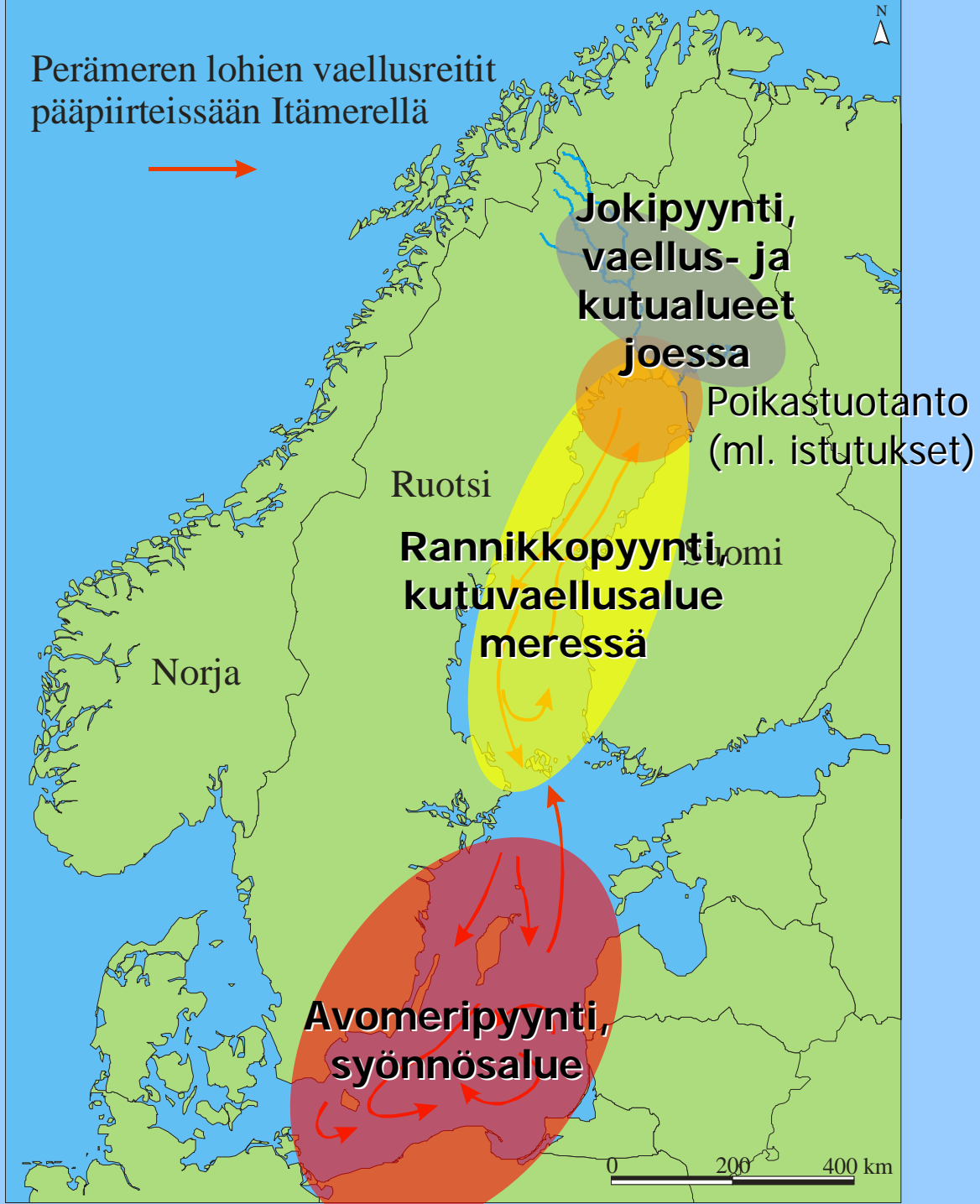
- ennen 30
- nyt 2 (+)

ISTUTUKSET!!

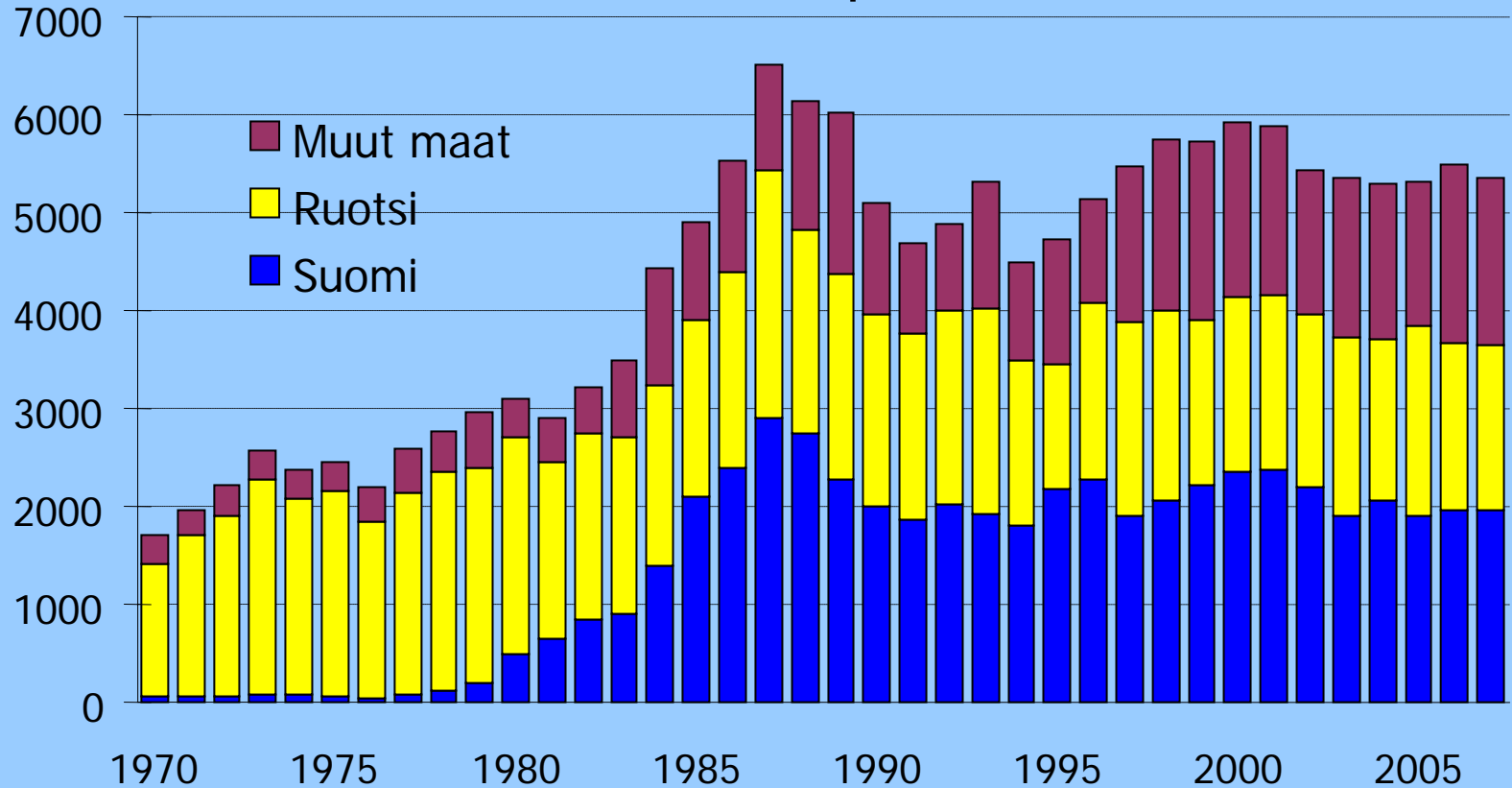

Vaelluskäyttäytyminen, peräkkäiset kalastukset

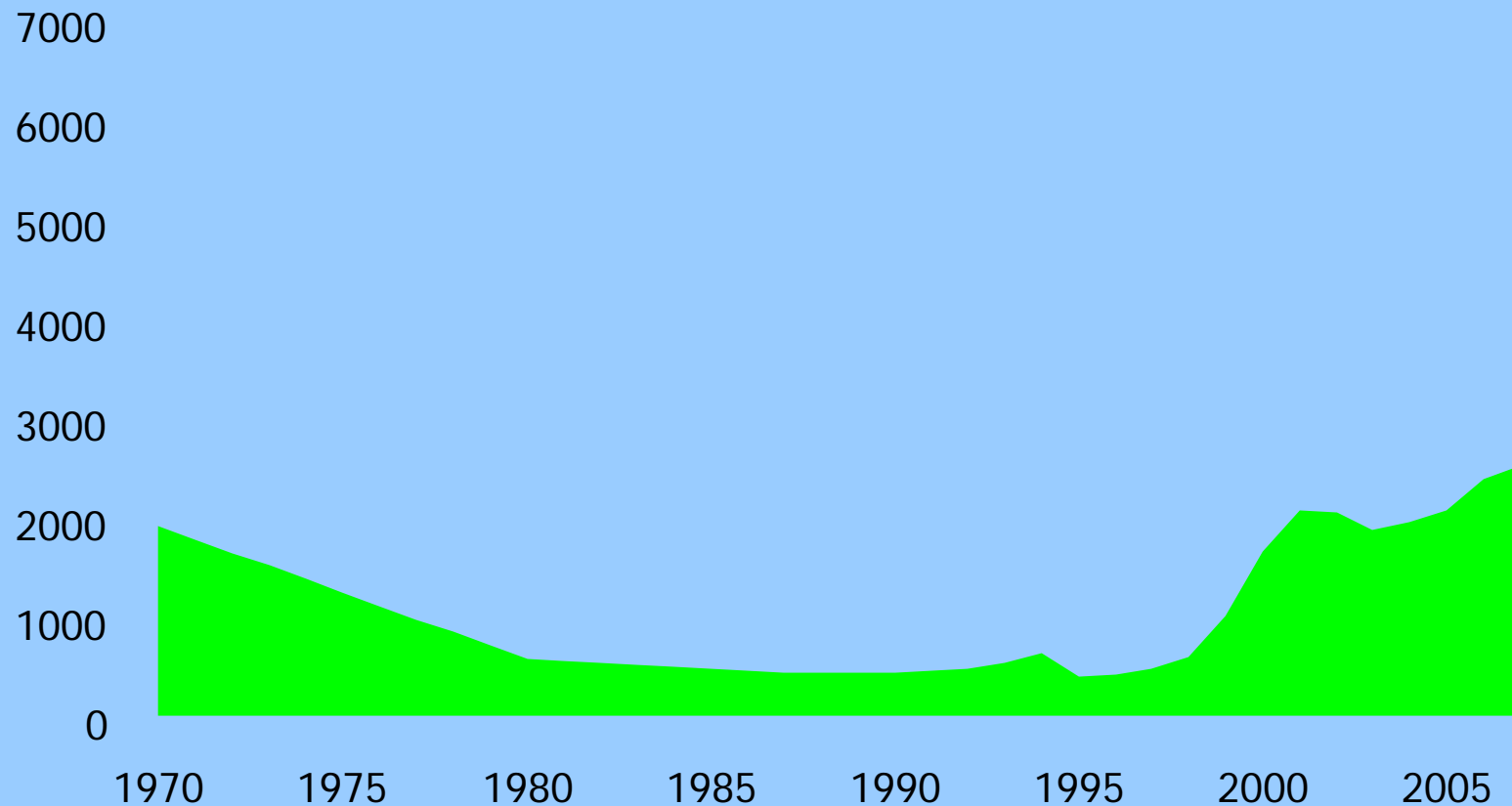
Perämeren lohien vaellusreitit
pääpiirteisään Itämerellä

Istutukset, tuhatta vaelluspoikasta

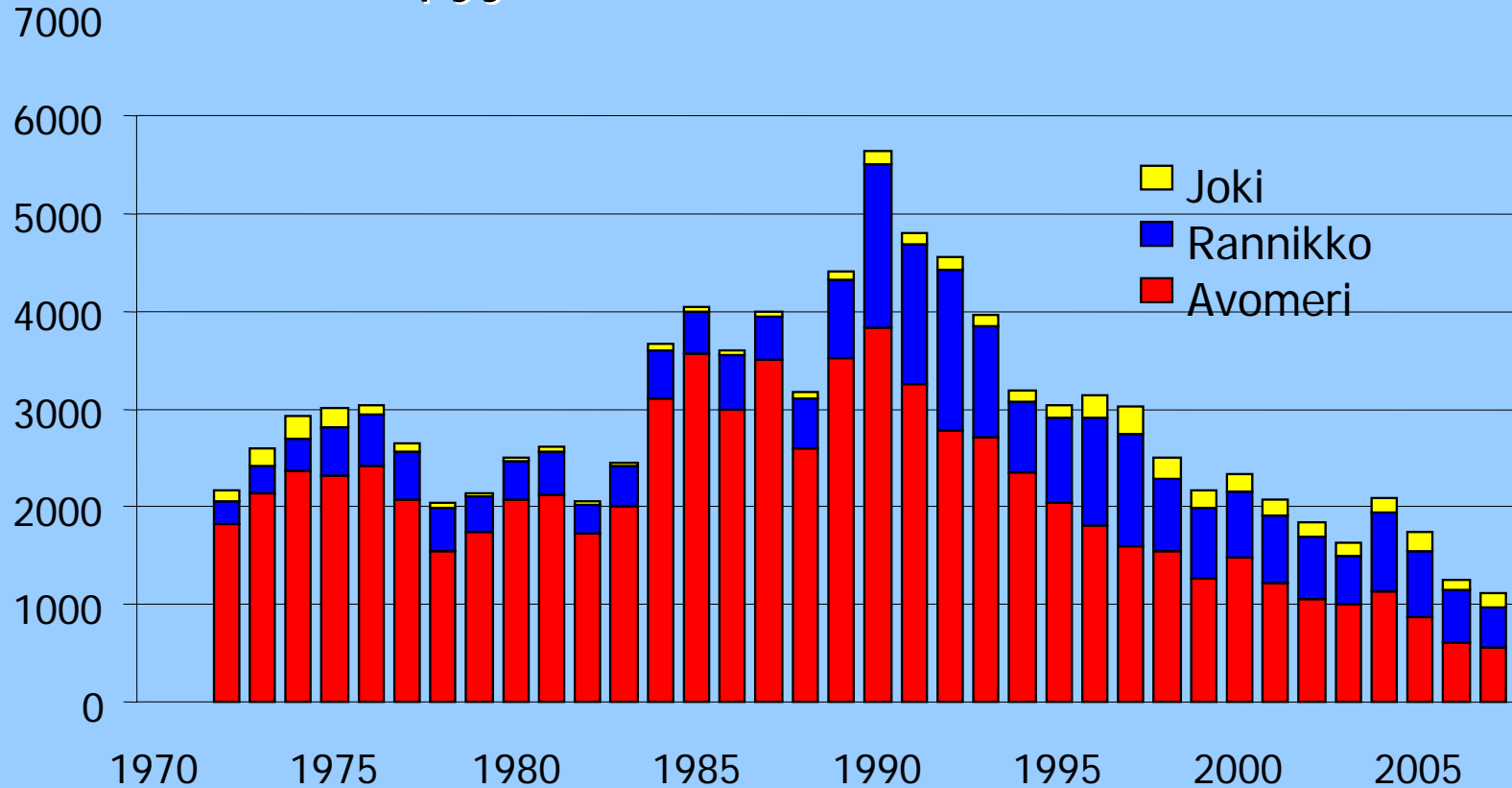

Luonnontuotanto, tuhatta vaelluspoikasta *)

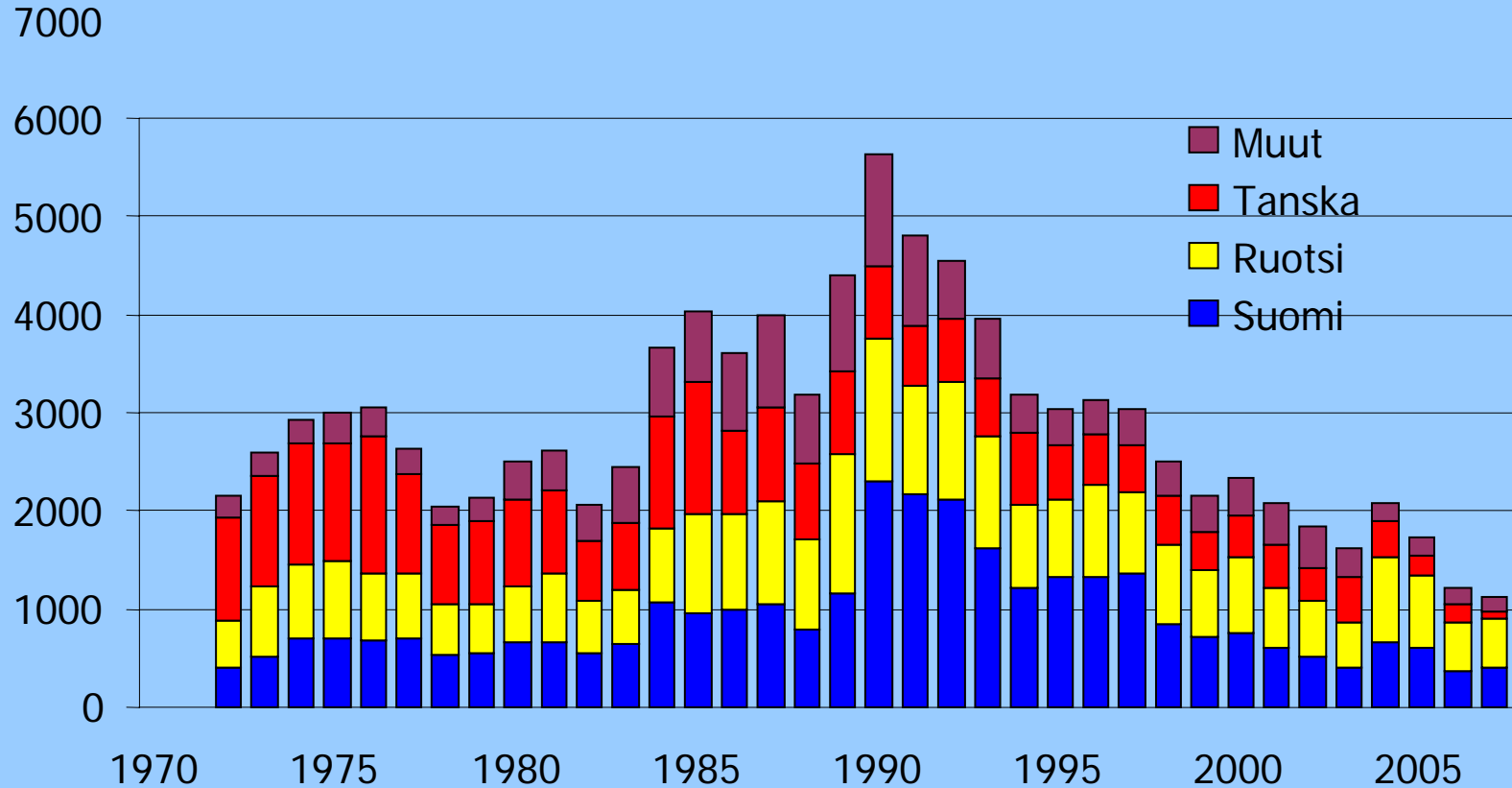

*) Mitattu 1980-luvun puolivälistä lähtien, sitä ennen arvioitu (Lindroth 1974, Christensens et al. 1994)

Lohisaalis pyyntialueittain, tonnia

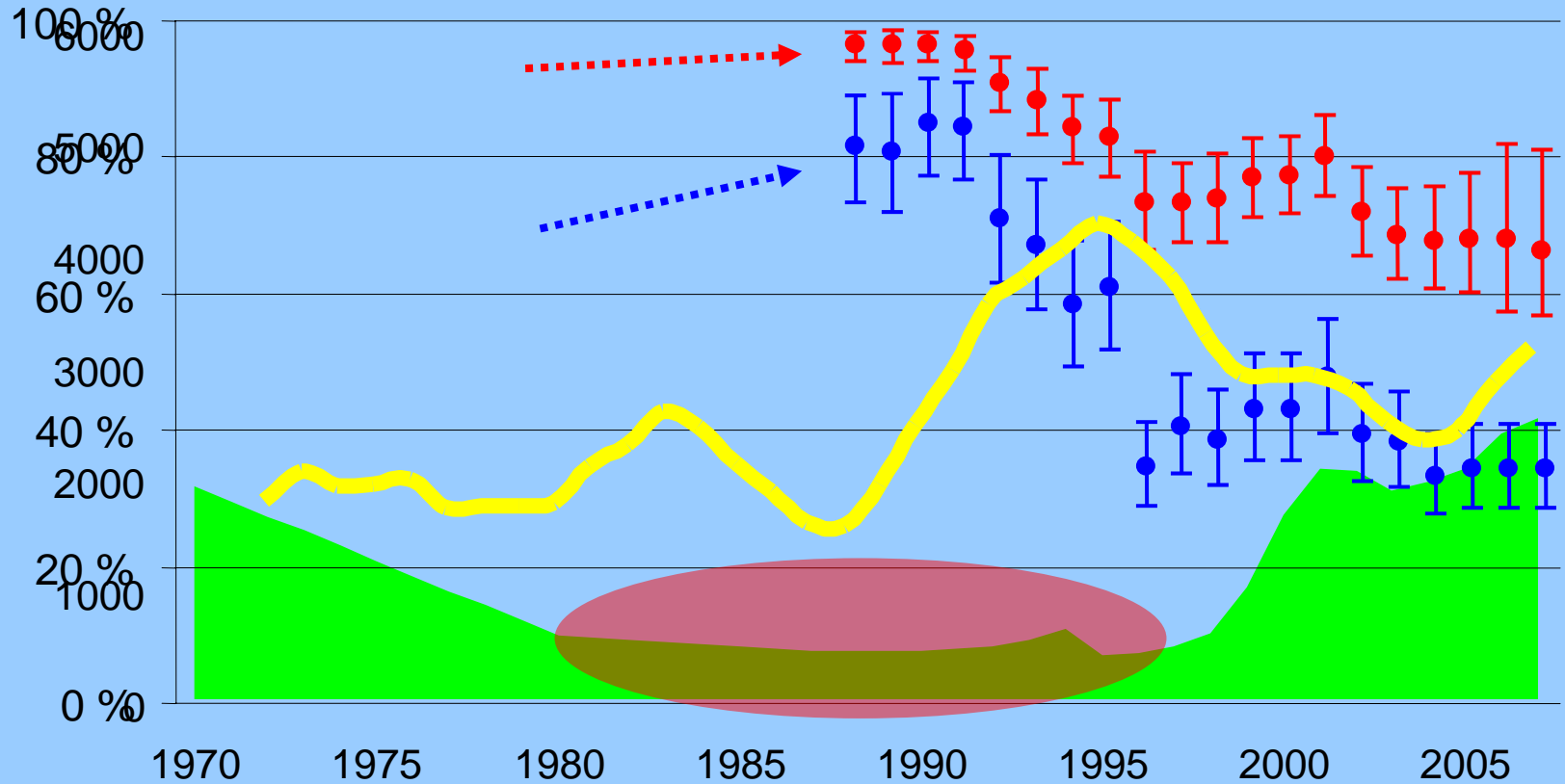

Lohisaalis maittain, tonnia

Suomen saalisuus
omien kantojen
saalistuotosta

Koko kalastuskuolevuus
Kalastuskuolevuus
rannikolla

KIINTIÖT: SUOMI 30-35%

RANNIKKOSÄÄTELY, SAP

MITEN SUOMEN OLISI KANNATTANUT TOIMIA TILANTEESSA, JOSSA

- Luonnonkannat historiansa heikommassa tilassa
- Suomen kalastus pyydysti kasvavan osan Itämeren lohisaaliista ja omista lohikannoistaan (myös Ruotsin Pohjanlahden kannoista)
- Istutukset tuottivat runsaasti saalista

Miten sovittaa parhaiten yhteen vallinnut luonnonkantojen suojele- ja elvyttämistarve sekä Suomen kalastusedut?

Lohikantojen suojele ja elvyttäminen

Elinympäristökunnostus → Vähäinen apu

Istutus → Vähäinen apu

Kalastuksen säätely → **KESKEINEN APU!**

Suomen kalastuksen etu

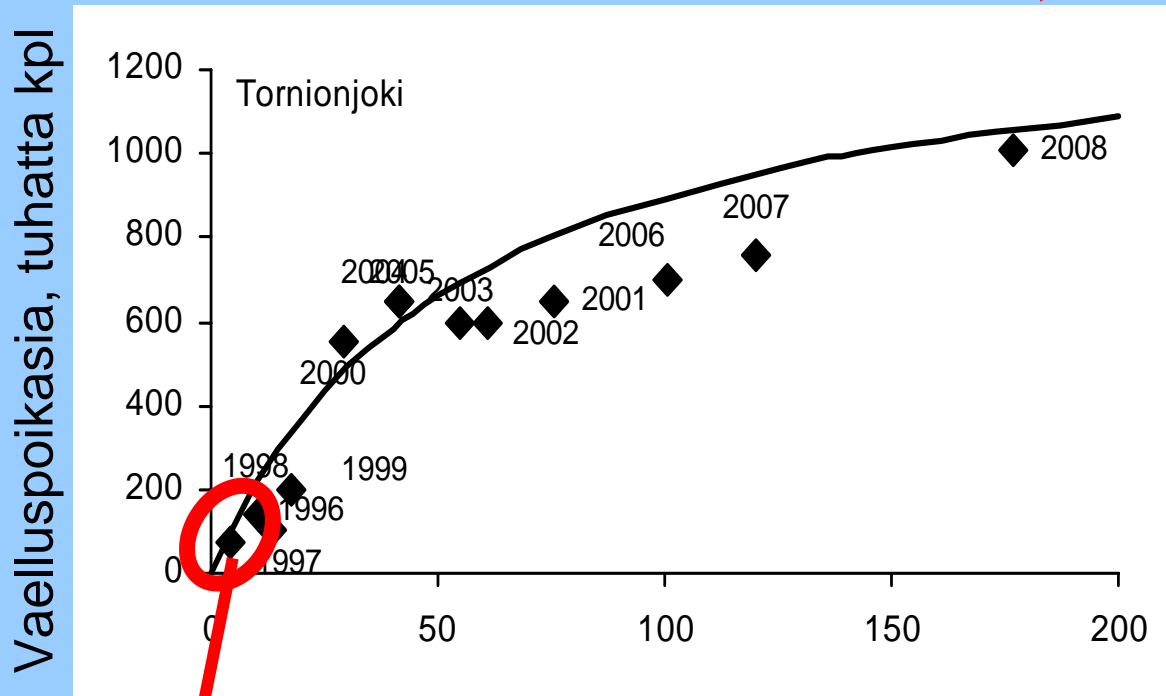
Kalastettaviksi tarkoitettujen istukkaiden saalis

Luonnonkantojen runsas tuotto → Suojelu, elvytys → **KALASTUS JA SEN SÄÄTELY**

Oliko luonnonkantojen suojele- ja elvyttämistarve ja Suomen kalastusedut ristiriidassa keskenään?

**OTETTIINKO HUOMIOON KALASTUKSEN
JA SEN SÄÄTELYN KESKEINEN
VAIKUTUS JA SEN KAIKKI
KALABILOGISET ASPEKTIIT 'PARHAAN
MAHDOLLISEN' LOHIPOLITIIKAN
TOTEUTTAMISEKSI???**

Vähemmän jälkeläisiä / kutukala

Kudulla laskettu mätimäärä, milj. kpl

1980-luku, 1990-luvun alku: yksi kudulle säästetty lohi tuotti 20-30 aikuista lohta seuraavaan sukupolveen!!

Merikalastuksessa 80-luvun lopulla ja 90-luvun alussa luonnonlohia keskimäärin 20%, istukkaita 80%

—————→ Yhden luonnonlohen säästäminen kudulle edellytti 4 istukkaan säästämistä (käytännössä hieman vähemmän)

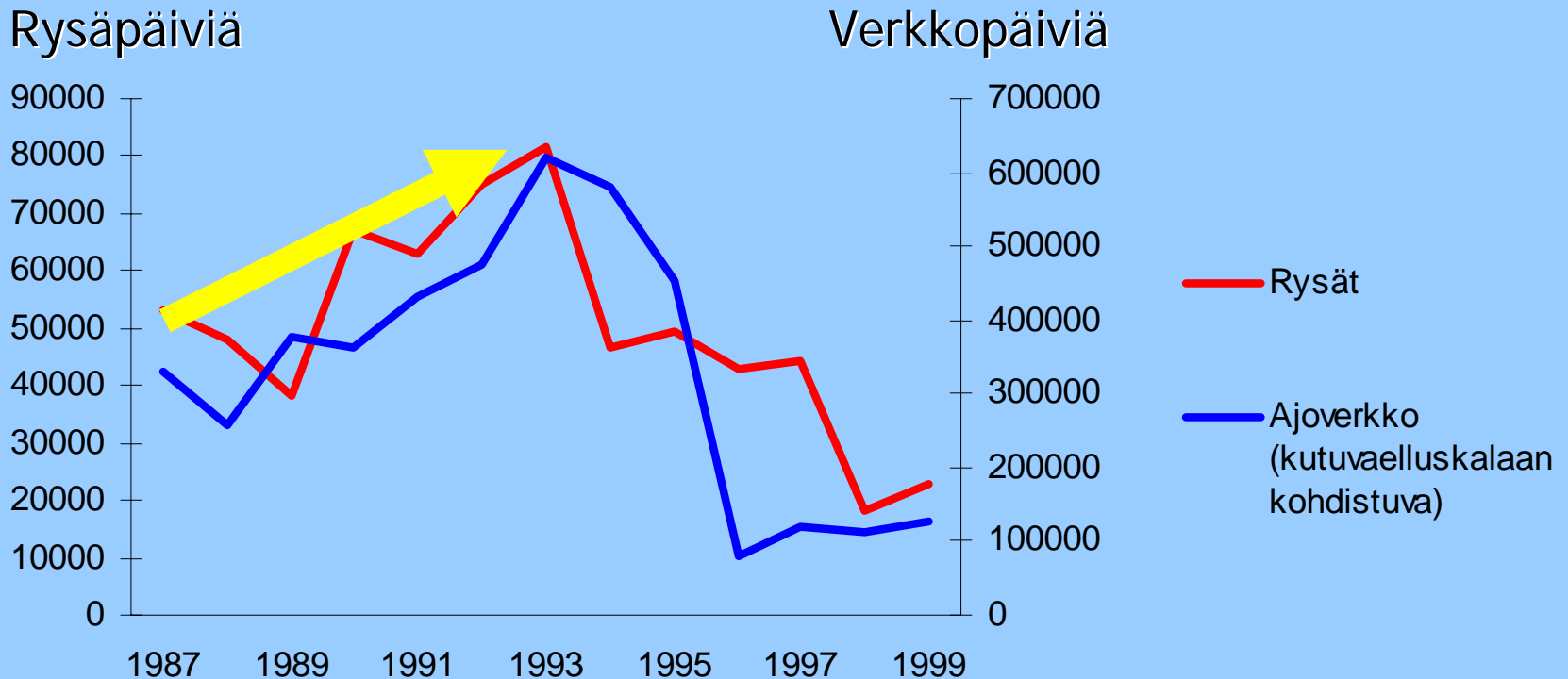
Mutta uuden sukupolven myötä lisäys 20-30 lohta, joista noin 10 olisi selvinnyt avomerikalastuksen jälkeen kutuvaellukselle

—————→ **Suomen lohenkalastuksen yksipuolinenkin vähentäminen olisi tuottanut huomattavasti lisää kalastettavaa!!**

Samalla luonnonkannat olisivat elpyneet toteutunutta aiemmin

Mitä sitten tehtiin?

Lisättiin kalastusta merellä, pyrittiin luomaan uutta kalastusta istutuksilla (mm. Nevan lohi Selkämerellä, Ahvenanmaan istutukset) → suuret sopeutumisvaikeudet 90-luvun puolivälissä

Mitä sitten tehtiin?

Pyrittiin ylläpitämään voimakas kalastus, ei juurikaan yritetty suojella luonnonlohia kudulle:

"...The Finnish Delegation indicated that it could not agree to an establishment of the overall Salmon TAC for 1992 at a level as low as 3.350 tonnes, nor to the amount allocated under the above Chairman's proposal to the Finnish Fishery Zone..."

(IBSFC, Proceedings of the 17th session, Warsaw, Poland, 16-12 September 1991)

Rannikkokalastuksessa joko ei lainkaan tai vain vähäiset aikarajoitukset (~ 2 vkoa aiempi kalastuksen avaus kuin nykyisin)

Jokikalastus myös selvästi vähemmän säädeltyä: mm. pidempi kalastuskausi, ei saalisrajoituksia/kalastaja, vapaampaa kalastusta tehokkailla perinteisillä pyydyksillä

Mutta myös itsekritiikkiä menneestä:

- Lohen luonnontuotantopotentiaali arvioitiin pitkään aivan liian alhaiseksi → tutkimus antoi liian pessimistisen kuvan luonnonkantojen mahdollisuuksista
- Tutkimuslaitos ylläpiti ja vahvisti istutuskeskeistä hoitopolitiikkaa

**MIKSEI JO AIEMMIN KYETTY NÄKEMÄÄN
LOHENKALASTUKSEN SÄÄTELYPOLITIIKAN
MUUTTAMISEN VÄISTÄMÄTTÖMYYS JA HYÖDYT?**

Kiitoksia tarkkaavaisuudesta!!

Kuva: Ville Vähä